

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 13CoP/119/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4422204939
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniel Ilavský
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:4422204939.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Daniela Ilavského a sudkýň JUDr. Janky Benkovičovej a JUDr. Táne Šefčíkovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., narodený XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, dieťa matky: C. D., narodená XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom E. F. XXX, zastúpená splnomocnencom: JUDr. Gergely Pšenák, advokát so sídlom M. R. Štefánika 30, Nové Zámky, a otca: A. B., narodený XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom E. F. XX, zastúpený splnomocnencom: JUDr. Petra Hromádková, advokátka so sídlom Széchényiho 6, Štúrovo, o návrhu otca na zmenu úpravy styku s maloletým dieťaťom, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č. k. 8P/199/2022-87 zo dňa 03.05.2023, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ruší a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom č. k. 8P/199/2022-87 zo dňa 03.05.2023 napadnutým odvolaním súd prvej inštancie návrh otca, ktorým sa domáhal zmeny úpravy styku tak, že bude oprávnený stýkať sa s maloletým každý páry týždeň v sobotu od 15:00 hod. do 18:00 hod. a každý páry týždeň v nedeľu od 15:00 hod. do 18:00 hod. zamietol (I. výrok) a žiadnemu z účastníkov konania nárok na náhradu trov konania nepriznal (II. výrok).

2. Súd prvej inštancie rozhodnutie odôvodnil právnou aplikáciou ustanovenia § 26 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoR“). O trovách konania rozhodol v zmysle § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

3. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že na základe rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č. k. 7P/21/2019-394 zo dňa 29.06.2022 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Nitre č. k. 5CoP/57/2022-437 zo dňa 08.03.2023 je otec oprávnený stýkať sa s maloletým každý páry týždeň v sobotu od 15:00 hod. do 18:00 hod. a každý páry týždeň v nedeľu od 15:00 hod. do 18:00 hod., v prítomnosti matky s tým, že matka je povinná maloletého na styk s otcom riadne pripraviť, odovzdať mu ho v určenom čase v mieste svojho bydliska a otec je povinný maloletého matke vrátiť v určenom čase, na určenom mieste. Predmetným rozsudkom bolo rodičom a maloletému uložené aj výchovné opatrenie spočívajúce v podrobení sa odbornému poradenstvu v Centre pre deti a rodiny Štúrovo za účelom uľahčenia a podpory riešenia rodičovského konfliktu a zlepšenia vzájomnej komunikácie pod dobu šiestich mesiacov od právoplatnosti rozsudku. Otec svoj návrh na zmenu styku, ktorá spočíva v stretávaní sa otca s maloletým v rozsahu podľa uvedeného rozhodnutia, avšak bez prítomnosti matky odôvodnil tým, že styk prebieha v rôznych poveternostných podmienkach, či už je horúčava alebo prší. Matka mu neumožní zobrať maloletého ani na neďaleké detské ihrisko. Maloletého vychováva proti nemu, maloletý sa bojí počas stretnutí rozprávať, hrať sa s ním, často ho posieľa domov s odôvodnením, že mama ho nebude mať rada a nebude sa s ním rozprávať. Maloletý je tak vystavovaný psychickej záťaži a takéto stretnutia mu nie sú na prospech. Otcovi je upierané právo rovnocenne sa podieľať

na výchove svojho syna, čím je v porovnaní s matkou diskriminovaný. Napriek tomu, že niekedy mu vychádzajú služby aj na nedeľu, je ochotný zobrať si na tieto dni dovolenku, za účelom prehlbovania vzťahu so synom. Alkohol požíva príležitostne. Na styk sa dostavuje triezvy. Pracuje ako signalista na železnici a v práci pravidelne podstupuje testy na detekovanie alkoholu v krvi, vždy s negatívnym výsledkom. Matka potvrdila, že styk otca s maloletým prebieha vonku pred ich domom. Raz boli na ihrisku, ale po tom, čo otec na ňu s jeho matkou slovne útočili, stratila voči otcovi dôveru. Keď maloletý prinesie von hračky, otec a jeho matka povedia, že sa s ním nebudú s týmito hračkami hrať. Otec maloletému hovorí, že nikam nechodí. Nedá sa s ním komunikovať. Matka uviedla, že umožní otcovi styk s maloletým bez jej prítomnosti, keď bude mať maloletý desať rokov a ak sa otec podrobí protialkoholickému liečeniu. Otec povyšuje svoj záujem nad záujem maloletého. Poukázala na potrebu vytvárať maloletému bezpečné prostredie, ktoré je podporené jej prítomnosťou pri styku otca s maloletým. Žiadala preto návrh otca zamietnuť. Kolízny opatrovník navrhol upraviť styk otca s maloletým v každý párný týždeň v sobotu od 15:00 hod. do 18:00 hod. a každý párný týždeň v nedeľu od 15:00 hod. do 18:00 hod. v prítomnosti matky počas prvých štyroch mesiacov, ale mimo bydliska matky, následne bez jej prítomnosti.

4. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že od poslednej úpravy styku uplynul krátky čas a od uvedeného času nedošlo k takej podstatnej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu úpravy styku otca s maloletým dieťaťom bez prítomnosti matky. Nakoľko ide o dieťa v nízkom veku, nie je žiadna záruka, že otec naozaj nepožíva alkoholické nápoje aj počas styku s maloletým, preto je potrebné, aby styk naďalej prebiehal v prítomnosti matky. Matka maloletého riadne pripravuje na stretnutia s otcom. Maloletý sa cíti v prítomnosti matky v bezpečí, uvedené potvrdzuje aj lekárska správa psychologičky F. G. H.. Maloletý má problém s vnímaním osoby otca, pritom aj z tohto dôvodu je potrebné, aby sa rodičia podrobili nariadenému výchovnému opatreniu, a to aj za účelom zlepšenia komunikácie a predchádzaniu konfliktov. Otec by mal prestať užívať alkoholické nápoje, aby matka mohla voči otcovi opätovne nadobudnúť dôveru, až následne by mohol prebiehať styk otca s maloletým bez prítomnosti matky.

5. Proti tomuto rozhodnutiu v celom rozsahu podal v zákonnej lehote odvolanie otec. Z obsahu odvolania vyplýva, že uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. e) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej iba „CSP“) (súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností), § 365 ods. 1 písm. f) CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) v spojení s § 61 CMP (súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci). Uviedol, že alkoholické nápoje užíva len vo voľnom čase. Má dôležitú prácu, v ktorej sa kladie dôraz na bezpečnosť a zamestnanci sú pravidelne kontrolovaní (približne trikrát do mesiaca) za účelom zistenia prítomnosti alkoholu v krvi, pričom otcovi prítomnosť alkoholu nebola zistená ani raz. Matkine tvrdenia sú účelové a ničím nepodložené. Maloletý preberá správanie a názory preferenčného rodiča, teda matky, čo má za následok oslabovanie väzieb voči otcovi. Matka maloletého citovo trestá dieťa za to, keď sa s otcom cíti dobre, v dôsledku čoho sa maloletý s otcom odmieta rozprávať, bojí sa s ním hrať, ako aj so starou matkou (otcovou matkou). V záujme maloletého je potrebné vyšetriť aj psychický stav matky, ktorá podľa otca trpí úzkosťami a depresiami. Za týmto účelom otec navrhol na pojednávaní dňa 03.05.2023 vykonať znalecké posúdenie psychického stavu matky. Stretnutia s maloletým prebiehajú už štyri roky v nedôstojných podmienkach pred bránou domu bez ohľadu na počasie, za neustáleho dohľadu matky. Matka otca neinformuje o žiadnych skutočnostiach súvisiacich s maloletým. Stretnutia otca s maloletým nepodporuje. Na stretnutia s maloletým chodí otec pravidelne, s výnimkou absencie styku zo zdravotných dôvodov, prípadne z dôvodu neodkladných pracovných povinností. Stretnutie bez prítomnosti matky je v záujme maloletého, a to už len z dôvodu pokojnejšieho prostredia, aby nebol maloletý vystavený stresu. Súd prvej inštancie svojím rozhodnutím vážnym spôsobom zasiahol do rodičovských práv otca, k čomu môže pristúpiť len ak je to v záujme maloletého dieťaťa. Navrhol odvolaciemu súdu zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle jeho návrhu.

6. K odvolaniu otca sa vyjadrila matka, ktorá považuje odvolanie otca za nedôvodné. Uviedla, že si plní riadne svoje povinnosti, maloletého na styk s otcom pripravuje. Dieťa je v útlom veku a je vysoká pravdepodobnosť, že otec je pod vplyvom alkoholu aj v prítomnosti maloletého. Otec navyše nevyužíva všetok čas určený na jeho styk s maloletým. Otec sám uviedol, že na určený styk v nedeľu nechodí a v soboty realizuje styk v trvaní maximálne jednej hodiny. Z lekárskej správy psychologičky F. G. H. vyplýva, že maloletý sa cíti v prítomnosti matky v bezpečí a že maloletý má problém s pozitívnym

vnímaním otca. Sám kolízny opatrovník pri jednom zo šetrení s otcom konštatoval, že otec bol pod vplyvom alkoholu. Na základe uvedeného styk otca s maloletým bez prítomnosti matky nie je v záujme maloletého. Matka navrhla odvolaciemu súdu, aby rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

7. Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že sa v plnom rozsahu pridrižiava svojich vyjadrení na pojednávaní vo veci samej.

8. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 3 ods. 5 písm. b) CMP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

9. Predmetom konania je návrh otca na zmenu úpravy styku s maloletým, a to tak, že sa bude stretávať s maloletým v rozsahu určenú rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky č.k. 7P/21/2019-394 zo dňa 29.06.2022 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Nitre č.k. 5CoP/57/2022-437 zo dňa 08.03.2023 každý páry týždeň v sobotu od 15:00 hod. do 18:00 hod. a každý páry týždeň v nedeľu od 15:00 hod. do 18:00 hod., avšak bez prítomnosti matky.

10. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie dôvodnosti odvolania otca voči rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu, keďže jeho návrh na zmenu úpravy jeho styku s maloletým zamietol.

11. Vychádzajúc z obsahu podaného odvolania, otec vytýka súdu prvej inštancie, že nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci, v tomto smere nevykonaval navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie týmito vadami skutočne trpí, v dôsledku čoho je napadnuté rozhodnutie nesprávne.

12. V zmysle čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

13. Podľa článku 5 ZoR záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadnia najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami i využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

14. Podľa § 121 CMP rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

15. Podľa § 26 ZoR, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

16. Podľa § 35 CMP, súd je povinný zistiť skutočný stav veci (aj článok 6 CMP).

17. Podľa § 36 CMP, súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

18. Podľa § 37 CMP, súd si môže osvojiť zhodné skutkové tvrdenia účastníkov, ak nemá pochybnosti o ich pravdivosti, len ak nie sú v rozpore s vykonaným dokazovaním.

19. Podľa článku 24 ods. 2 a 3 Charty základných práv Európskej únie, pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa. Každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom.

20. V článku 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

21. V zmysle čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

22. Podľa § 28 ods. 1 písm. a) a § 28 ods. 2 ZoR, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

23. Podľa § 24 ods. 5 ZoR, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

24. Podľa § 36 ods. 1 ZoR, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.⁶⁾ Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

25. Podľa § 25 ods. 1 až 3 ZoR, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom.

26. Aj rodič, ktorému dieťa nebolo zverené do starostlivosti má právo v primeranom rozsahu podieľať sa na výchove dieťaťa, v starostlivosti oň i na budovaní citových a rodinných väzieb, je a stále zostáva rodičom so všetkými právami a povinnosťami z tohto vzťahu vyplývajúcimi. Realizuje sa to prostredníctvom styku tohto rodiča s dieťaťom. Je pritom treba mať na zreteli, že akákoľvek deformácia vzťahu rodič a dieťa v dôsledku odcudzenia sa neskôr len ťažko napráva. Zákon pritom vo vyššie citovaných ustanoveniach uprednostňuje dohodu rodičov o styku s maloletým dieťaťom a iba ak sa rodičia nedohodnú, upraví styk autoritatívne súd. Pri rozhodovaní o rozsahu styku je dôležité zvážiť okolnosti tak na strane maloletého dieťaťa, ako jeho vek, zdravotný stav, vzťah k rodičovi, ktorý ho nemá v starostlivosti, doterajší spôsob a rozsah styku, denný režim; ako aj okolnosti na strane rodičov ako ich vzájomný vzťah, ich časové a ekonomické možnosti, rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a rodiča, spoje a podobne. Prvoradá je tu predovšetkým záujem dieťaťa, ktorý pritom treba chápať čo najextenzívnejšie. V záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho vývoj a výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju, aby boli rešpektované jeho práva, aby udržovalo rodinné väzby s odlúčeným rodičom a aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov.

27. V prvom rade odvolací súd poznamenáva, že otec síce navrhol zmenu styku spočívajúcu v jeho návrhu, aby sa stretával s maloletým bez prítomnosti matky v pomerne krátkom čase od poslednej úpravy, čo však v žiadnom prípade neznamená, že z tohto dôvodu nemohlo dôjsť k podstatnej zmene okolností, ktoré zakladajú dôvodnosť návrhu.

28. Medzi účastníkmi nie je sporné, že styk otca s maloletým prebieha pred bránou domu, v ktorom žije matka s maloletým. Súd prvej inštancie neustálil príčiny takejto realizácie styku, keď tento spôsob nevyplýva z rozsudku o jeho poslednej úprave. Prítomnosť matky pri styku predstavuje jej právo a nie povinnosť, s dôrazom, že sa nejedná o právo na styk matky, ale otca. Inak povedané, je to otec, ktorý určuje spôsob a miesto realizácie styku, pričom matka, pokiaľ chce byť prítomná pri tomto styku, nemôže doň zasahovať a určovať jeho priebeh. Úprava styku v prítomnosti druhého rodiča vyžaduje rodičovskú zrelosť, ktorá spočíva vo vzájomnej ohľaduplnosti a rešpekte do takej miery, aby styk rodiča, ktorého rodičovské práva už boli (i keď zákonným spôsobom) obmedzené tým, že mu nebolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti splňal účel (pozri odsek 27). Styk by mal pravdaže prebiehať tak, aby sa prehlboval vzťah rodiča a dieťaťa prostredníctvom aktivít, ktoré zohľadňujú predispozície dieťaťa, jeho záľuby a pod., čo predpokladá jeho realizáciu aj mimo bydliska dieťaťa. Je preto namieste otázka, čo, resp. kto bráni otcovi, aby sa styk realizoval riadne, teda, či je to samotná pasivita otca, iné okolnosti na strane otca a maloletého alebo či matka otcovi v styku bráni, resp. maloletého na styk riadne nepripravuje, do styku zasahuje a pod.

29. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že rodičia mali absolvovať výchovné opatrenie už na základe rozhodnutia Okresného súdu Nové Zámky č.k. 7P/21/2019-107 zo dňa 18.05.2020. Rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky č.k. 7P/21/2019-394 zo dňa 29.06.2022 bolo uložené ďalšie výchovné opatrenie za účelom uľahčenia a podpory riešenia rodičovského konfliktu a zlepšenia vzájomnej komunikácie v trvaní šiestich mesiacov od právoplatnosti rozsudku. Odvolaním matky napadnutý rozsudok v časti uloženia výchovného opatrenia nadobudol právoplatnosť dňa 11.05.2023. Na pojednávaní dňa 03.05.2023 matka na otázku, či sa fyzicky zúčastnila výchovného opatrenia v Centre pre deti a rodiny Štúrovo odpovedala záporne. Odvolaciemu súdu preto nie je zrejmé, či výchovné opatrenie splnilo účel, keďže tieto skutočnosti súd prvej inštancie opomenul vyhodnotiť.

30. Z článku 8 Dohovoru o právach dieťaťa vyplýva pre vnútroštátne orgány pozitívny záväzok konať tak, aby umožnili rozvoj preukázaného a existujúceho rodinného puta. Mali by prijať všetky vhodné opatrenia, ktoré od nich možno vzhľadom na okolnosti toho ktorého prípadu rozumne očakávať za účelom umožnenia styku rodiča s dieťaťom (napr. Nuutinen proti Fínsku, rozsudok z 27. júna 2000, ods. 128) Skutočnosť, že rodičia nespolupracujú však nezbavuje vnútroštátne orgány povinnosti prijať všetky nevyhnutné a vhodné opatrenia (stretnutia u psychológa, asistovaný styk v špecializovanom zariadení a pod.) na to, aby boli udržané rodinné putá (napr. Reslová proti Českej republike, rozsudok z 18. júla 2006, ods. 56) Súd prvej inštancie vo vyššie naznačenom smere nevykonal dostatočné dokazovanie a záver, že návrh otca je nedôvodný pre krátkosť času od rozhodnutia o poslednej úprave, napriek zisteniu, že styk sa podľa tohto súdneho rozhodnutia riadne nerealizuje je predčasný.

31. Súd prvej inštancie odôvodnil potrebu prítomnosti matky pri styku otca s maloletým aj z dôvodu bezpečnosti maloletého, keďže nie je záruka, že otec nie je pod vplyvom alkoholu aj počas styku. V tomto smere je potrebné dať za pravdu otcovi, že nateraz nie je preukázané, z čoho by mal tento záver vyplývať. Otec sa dostavuje na styk s maloletým a v spise sa nenachádza žiaden dôkaz o tom, že mal byť pod vplyvom alkoholu. Matka vyslovila domnienku, že otec sa na stretnutia dostavil pod vplyvom alkoholu, čo ale otec poprel. Súd prvej inštancie si teda nemal bez ďalšieho dokazovania osvojiť tvrdenie matky a preto ani odôvodnenie rozsudku v tomto smere nezodpovedá riadne zistenému skutkovému stavu.

32. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd považoval napadnutý rozsudok za predčasný, keď súd prvej inštancie síce aplikoval správnu normu, nesprávne ju ale interpretoval, vyvodil nesprávne právne závery, v dôsledku čoho nevykonal dostatočné dokazovanie. Preto odvolací súd rozsudok za použitia ustanovenia § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, v ktorom súd prvej inštancie vec znova prejedná, zistí dôvody, pre ktoré sa styk nerealizuje podľa rozsudku, či pretrvávajú dôvody vyžadujúce prítomnosť tretej osoby na stretnutiach otca s maloletým, ak áno, či prítomnosť matky nie je v rozpore s účelom styku, teda, či je vhodnou osobou, ktorá maloletého na styk fyzicky i psychicky pripravuje a podporuje jeho vzťah s otcom. Súd prvej inštancie vyhodnotí, či uložené výchovné opatrenie splnilo účel. Neopomenie, že maloletý je účastníkom konania a pokiaľ

je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne. Z obsahu spisu vyplýva vyjadrenie kolízneho opatrovníka, že v dňoch 04.08.2022 a 16.02.2023 bolo zrealizované šetrenie a pohovor s maloletým, pričom záznam z tohto pohovoru (pohovorov) nie je súčasťou spisu. Súd prvej inštancie zabezpečí do spisu záznamy pohovorov s maloletým a zistí jeho aktuálny názor spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti (§ 43 ods. 1 ZoR a § 38 ods. 1 a 2 CMP). Zabezpečí tiež všetky správy zo psychologických vyšetrení maloletého. Súd prvej inštancie vykoná aj iné dôkazy, pokiaľ tieto bude považovať za potrebné za účelom zistenia skutočného stavu veci. Takto zistené pomery porovná so skutkovým stavom zisteným zo spisu Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 7P/21/2019, ktorý pripojí k spisu. Všetky listinné dôkazy, ktorými súd prvej inštancie odôvodní svoje rozhodnutie (aj z uvedeného spisu) je potrebné vykonať spôsobom podľa § 204 CSP. Po doplnení dokazovania potom súd prvej inštancie vo veci opätovne rozhodne, a to aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 CSP), nové rozhodnutie náležite odôvodní v súlade s ustanovením § 220 CSP tak, aby právne závery, ku ktorým dospeje, mali oporu vo vykonanom dokazovaní a aby úvahy súdu k týmto záverom vedúce, boli logické, presvedčivé a zrozumiteľné.

33. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie,

lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).